

**TIPPHETKED
EUROOPA KOOLITUSFOND
2004. AASTAL**

EUROOPA KOOLITUSFOND

ON EUROOPA LIIDU KUTSEHARIDUSE JA KOOLITUSE
ALASEKS EKSPERDIKESKUSEKS KOLMANDATES RIIKIDES
ELI VÄLISPARTNERITEGA SUHTLEMISE PROGRAMMI RAAMES

MEIE KONTAKTANDMED

Täiendav teave meie tegevuse, pakkumiskutsete ja
tööpakkumiste kohta on avaldatud meie veebilehel
järgmisel aadressil: www.etf.eu.int

Lisateabe saamiseks võtke palun ühendust:

External Communication Unit
European Training Foundation
Villa Gualino

Viale Settimio Severo 65
I – 10133 Torino

E-post info@etf.eu.int

Tel. +39 011 630 2222

Fax +39 011 630 2200

**TIPPHETKED
EUROOPA KOOLITUSFOND
2004. AASTAL**

Käesoleva dokumendi näol on tegemist tõlkega. Küsimuste tekkimisel teabe õigsuse kohta kasutage palun algset ingliskeelset versiooni.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate Internetist
Europa serverist (<http://europa.eu.int>).

Kataloogimisandmed on esitatud väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste
Ametlike Väljaannete Talitus, 2005

ISBN: 92-9157-435-X

© Euroopa ühendused, 2005

Allikale viitamisel on reprodutseerimine
lubatud.

Printed in Belgium

...sultivo dell'ETF è composto
...perti di formazione
...dei paesi membri dell'Unione
...al paesi partner (i partner
...i, i Balcani occidentali, i Nuovi
...ndenti e la Mongolia, i futuri
...tri dell'Unione Europea), da
...di parti sociali e da membri di
...ntestazioni internazionali.
...mpete principale è fornire
...azioni all'ETF e al suo Consiglio
...azionale riguarda alla
...di programma di lavoro
...che un
...il dibattito è
...zione sulla
...nata nel

OBIE

- Esami
sistem
paesi p
internazi
1995
- Identificare
dovranno afi
successivo al
del lavoro e al
d'istruzione e fi

EESSÖNA

2004. aasta läheb ajalukku teetähisena Euroopa integratsioonis. Maikuus tervitas Euroopa Liit pärast rohkem kui kümme aastat kestnud intensiivset ettevalmistustööd kaheksat Kesk- ja Ida-Euroopa riiki ning Vahemeresaaari Maltat ja Küprost.

Euroopa Koolitusfondis (ETF) toimus 2004. aastal praktilises töös ka muid muutusi. Toimus juhtkonn vahetus, kui Muriel Dunbar võttis juulis ametikoha üle Peter de Rooij'ilt, kes oli juhtinud asutust selle esimesel kümnel tegevusaastal. 2004. aasta lõpus võttis Brüsselis juhtimise üle uus komisjon, kelle liikmete seas on ka ETF endiste partnerriikide esindajaid.

2004. aastal kujunes välja ka EL välissuhete uus poliitiline raamistik. Uus Euroopa naabruskonna poliitika ning üha tugevam keskendumine inimressursside arendamisele toovad kaasa ETF tähtsuse kasvu.

Käesolev trükis näitab, et ETF on suutnud nende muutuste mõju oma töös 2004. aastal kiiresti

arvesse võtta. See on aga enam kui vaid hetkvõtte asutuse usinast tööst. Selles vaadatakse ka tulevikku, sest näidatakse, kuidas 2004. aasta ühinemise nii edukaks läbiviimiseks tehtud jõupingutusi ja selle käigus omandatud õppetunde võib kasutada Euroopa ja selle naaberpiirkondade edasiarendamiseks.

Euroopa Liit ei ole isoleeritud ühendus. EL peab suhtlema ka riikidega, kes peaksid kuuluma tema sõprusringi. Olenemata sellest, kas koostöö lõppeesmärgiks on tulevane ühinemine Euroopa Liiduga või mitte, anname olulise panuse oma naaberriikide sotsiaalsesse, poliitilisse ja majanduslikku arengusse. Ja kuna nende areng sõltub nende inimressursside arengust, oleme kohustatud ja huvitatud jätkama nende haridus- ja koolitussüsteemide täiustamise arendamist kõigi meie käsutuses olevate vahenditega.

2004. aastale eelnenud aastatel tõestas Euroopa Koolitusfond oma võimet koondada 15 liikmesriigi

eriteadmisi kümne ühineva riigi kasuks. Praegu saab ta lisada nende riikide praktilisi kogemusi oma ressursside kogumisse. Selle tulemusena on ETF paremini kui kunagi varem võimeline toetama Euroopa Liidu poolset abi inimressursside arendamisele EL naabruskonnas.

Ján Figel'

EL hariduse, koolituse, kultuuri ja mitmekeelsuse volinik

Foto: ETF/B. Diebold

Ján Figel', EL hariduse, koolituse, kultuuri ja mitmekeelsuse volinik

SISSEJUHATUS

Foto: ETF/F. Decorato

Muriel Dunbar, ETF direktor

Olles asunud juulis Euroopa Koolitusfondi (ETF) direktori ametikohale, on mul nüüd hea võimalus vaadata tagasi selle tööle 2004. aastal. Selline mõtisklemine mineviku üle on väärtuslik vahend, mis võib aidata tähistada eelseisvat teed. Ja eriti kasulik on see muidugi uuele direktorile.

Viimastele aastatele on olnud iseloomulikud vaen ja lahkeliid, millest mõned on puudutanud ka piirkondi, kus ETF tegutseb. Rahvusvaheliste ringkondade töö, millega on püütud rahu jalule seada ja kahjustatud ühiskondade struktuuri taas üles ehitada, on aga olnud lootustandev.

Euroopa Liit on olnud selles ühenduses tähtis osapool, kes on püüdnud aidata oma lähedastel ja kaugematel naabritel rahulikult koos elada ja arendada tugevat ja stabiilset majandust. Selle protsessiga soodustatakse rahu ja stabiilsust, demokraatlike väärtuste levikut ja uute turgude leidmist kaupadele ja toodetele. See aitab luua töökohti ja inimestele kodu suuremate võimaluste loomisega leevendada migratsioonisurvet ja sotsiaalseid rahunusi.

ETF jätkas 2004. aastal sellele protsessile kaasaaitamist, töötades Euroopa institutsioonina ja kõrvuti EL liikmesriikidega ja teiste tähtsate osapooltega nagu ÜRO, Maailmapank ja OECD. Töötades EL poliitika raames, toetas ETF kõiki oma partnerriike nende töös sotsiaalse ja majandusliku stabiilsuse suunas.

Oluline tegur selle edasiliikumise käigus on paindliku tööturu väljaarendamine, mis tugineb ajakohastel oskustel. Kasutades enda ja 25 EL liikmesriigi ja teiste rahvusvaheliste asutuste eriteadmisi, jätkas ETF nõu ja suuniste andmist partnerriikide poliitikakujundajatele, et aidata neil seda väljakutset vastu võtta.

Järgmistel lehekülgedel tuuakse esile ETF töö teatavaid aspekte möödunud aastal ja nende alal saavutatud edasiminekut. Dokumendi esimeses osas tutvustatakse maastikku, millel ETF tegutseb: Euroopa Liit – laienenud kümne uue liikmesriigi võrra, kes olid varem ETF partnerriigid – ülemaailmses majanduses, kus oskuste pakkumist ja nõudlust tuleb pidevalt reguleerida. Selline reguleerimine on võimalik ainult pideva ennenägematutes mastaapides toimuva õpetamise ja õppimise kaudu.

Sissejuhatavale osale järgnevad näited ETF tegevusest 2004. aastal. Aruanded meie analüüsitööst, ülevaadete koostamisest, piloottegevustest ja osalemisest programmis

Tempus annavad ettekujutuse mitmesugustest tehnilistest küsimustest, millega tuleb tegelda teel sotsiaalse ja majandusliku kasvu ja stabiilsuse suunas. Need näitavad ka, millises mastaabis ülesannetega seisavad silmitsi meie partnerriigid.

Lootustandvad tulemused näitavad, et teadmiste ja oskuste arendamisest on tõepoolest kasu. Tänu intensiivsele tööle kõige väärtuslikumate hallatavate ressursside – inimressursside – arendamisel ei edene stabiilsuse ja heaolu areng mitte ainult Euroopa Liidus, vaid ka Euroopa naabruskonnas, mis ulatub Euroopa Liidu piiridest tunduvalt kaugemale.

Muriel Dunbar

Euroopa Koolitusfondi direktor

MUUTUSED POLIITILISEL MAASTIKUL

Head naabrid

Euroopa Liidul õnnestus teha 2004. aastal seda, mida oleks veel 15 aastat tagasi võimatuks peetud. EL kõrvaldas eraldusjoone, mis oli lõhestanud Euroopat poole sajandi jooksul. Endist idabloki riiki said liidu täisliikmeteks.

Hoolimata sellest laienemisest on Euroopa siiski rohkem kui vaid see ala, mis jääb Euroopa Liidu piiridesse. Euroopa Liit ei saa ülemaailmses majanduses isolatsiooni jääda. Stabiilsuse ja heaolu arendamiseks on kindlasti vaja häid naabreid. Seepärast on Euroopa Liidul pidev dialoog ja suhted kultuuriliselt väga mitmekesise naaberriikide rühmaga.

Euroopa Liidul on olnud ja on praegugi keskne roll poliitiliste ja majanduslike reformide rahvusvahelisel toetamisel ja stabiilsuse suurendamisel **Lääne-Balkani riikides**. Selles piirkonnas on veel palju ära teha, kuid paari viimase aastaga on olukord muutunud. Demokraatlikud süsteemid on oluliselt edasi arenenud ja kõik riigid on võtnud

eesmärgiks läheneda Euroopa Liidule. EL on kaugelt kõige suurem Lääne-Balkani riikide abistaja.

Euroopa Liitu huvitab eriti, et **Vahemerest** ei saaks geostrateegiline eraldusjoon edukate ja vähem edukate majanduste ja erinevate sotsiaalpoliitiliste süsteemide vahel. Euroopa juhivad püüavad süvendada dialoogi ja arendada poliitilist ja majanduslikku partnerlust Põhja-Aafrika riikidega, Lähis-Ida ja kaugemate piirkondadega. Euroopa ja Vahemere piirkonna partnerluse Euromed eesmärk on luua ühistel väärtustel põhinev rahu ja stabiilsuse ala ja moodustada vastastikuse heaolu piirkond vabakaubanduspiirkonna ja ühtse turu kaudu Vahemere riikidega.

Foto: Euroopa Liidu fotokogu

*EL laienemine 2004.
aasta mais tõi kaasa
muutusi ja uusi väljakutseid.*

Sõprusring

Euroopa naabruskonna poliitika (ENP) tuleneb otseselt eelmise komisjoni soovist toetada aktiivselt Euroopa Liitu ümbritsevat sõprusringi, nagu seda nimetas EL eelmine president Romano Prodi. Selle eesmärkidest lähtub koostöö kõikide ETF partnerriikidega, välja arvatud ühinemisperspektiiviga riigid, Venemaa Föderatsioon ja Kesk-Aasia, kuid kaasa arvatud Kaukaasia riigid.

Selle eesmärgid on:

- jagada laienemisest tulenevat kasu, selle asemel et luua Euroopas ja selle ümber uusi eraldusjooni;

- edendada head valitsemistava ja reforme;
- luua niinimetatud sõprusring — rahu, stabiilsuse ja heaolu ala, mis põhineb ühistel väärtustel ja huvidel.

Tuleb märkida, et EL edasine laienemine Euroopa naabruskonnapoliitika eesmärkide hulka ei kuulu. Peale selle ei asenda Euroopa naabruskonnapoliitika olemasolevat õiguslikku ja institutsionaalset korda, näiteks ühinemislepinguid ja selliseid raamistikke nagu Barcelona protsess.

Laienenud Euroopa Liit peab pöörama ka edaspidi tähelepanu oma strateegilistele suhetele **Ida-Euroopa ja Kesk-Aasia** endiste nõukogude riikidega. Euroopas uue eraldusjoone tekkimise vältimine on kõikide huvides. EL soodustab majanduslikke ja sotsiaalseid muutusi maailma selles osas programmiga Tacis. Sellest toetatakse institutsionaalseid ja haldusreforme, erasektorit ja vaesuse vähendamist ning see on aidanud tulemuslikult vähendada paljusid varasemaid pingeid ja muresid.

Need konkreetsetele piirkondadele suunatud programmid on tähtsad vahendid 2004. aastal esile kerkinud Euroopa naabruskonnapoliitikas, mille eesmärk on jagada EL hiljutisest laienemisest tulenevat kasu mitme riigiga, kellel on praegu Euroopa Liiduga ühised piirid (vt teksti kastis). Poliitika eesmärk on üsna lihtne: ühiste väärtushinnangutega riikide ring, mille eesmärk on arendada omavahel tihedaid suhteid. See tugedab kõigi osapoolte stabiilsust, turvalisust ja heaolu ja väldib uute eraldusjoonte kujunemist laienenud EL ja selle naabrite vahel.

Kuni 2006. aastani eraldatakse neile riikidele finantsabi jätkuvalt programmide MEDA ja Tacis kaudu, kuid finantsperspektiivis 2007—2013 asendatakse mõlemad ühe oluliselt lihtsustatud Euroopa naabruskonna ja partnerluse vahendiga (ENPI). On ette nähtud ka osalemine ühenduse tavalistes programmides, kuigi kutsehariduse ja kutseõppe seisukohalt on oluline, et veel mitte Leonardo da Vinci programmi kaudu.

Praegu on veel meelega lahtiseks jäetud, kuidas abi ja koostöö pärast 2007. aastat täpselt toimub. Sellega on osaliselt seletatav, miks Karl Fredrik Svedangile välissuhete peadirektoraadist esitati nii palju küsimusi, kui ta tutvustas Euroopa naabruskonnapoliitikat ETF piirkondliku nõuandefoorumi kohtumistel. Torinos 2004. aasta novembris. Küsimusele “Kui kaugele me võime minna?” vastas ta: “See oleneb poliitiliselt tahtest.”

Foto: Euroopa Liidu fotokogu

Euroopa naabruskonnapoliitika üks eesmärke on sõprusringi moodustamine ümber Euroopa Liidu.

Kursiseadmine

Kuidas võivad Lääne-Balkani riigid Euroopa Liiduga ühinemise kogemustest kõige paremini õppida? See oli üks põhiküsimusi, mis esitati Albaanias Dürreses 21. ja 22. juunil 2004. aastal toimunud ETF nõuandefoorumi kümnnenda aastapäeva koosoleku delegaatidele. Vastuseid oli mitmesuguseid: selgitada täpselt välja, mida kandidaatriikide poliitikast on õppida, pidada rohkem piirkondlikke koosolekuid ja sobivate asjaolude korral korraldada rohkem õppereise ning ergutada piirkonna riike võtma oma suhted EL liikmesriikidega kontrolli alla.

Kohtumine andis osalejatele palju stimuleerivaid võimalusi piirkonna tegevuste arendamisele kaasaaitamiseks. Konkreetselt kutsehariduse ja kutseõppe reformi kohta Albaanias said delegaadid teada, et kutsekoolides õpib praegu ainult 16 % õpilastest, sest see süsteem ei vasta tööstuse vajadustele. Viimase 18 kuu jooksul on aga pessimism asendunud optimismiga tänu sotsiaalpartnerite paremale kaasatusele ja õpilaste arvu kasvule.

Uut optimismi kinnitas kohaliku kutsekooli külastamine. Rahvusvaheline fond oli aidanud kohalikel töötajatel muuta kooli elujõuliseks koolitusasutuseks, mis pakub autoremondi- ja torulukksepakursusi. "See kool on stimuleeriv näide rahvusvahelisest koostööst ning koolitajate ja tööturu vaheline tähtis ühenduslüli," ütles Peter de Rooij, kes viibis Dürreses oma viimasel nädalal ETF direktorina.

Võttes arvesse EL hiljutist laienemist ja võimalust rakendada uute liikmesriikide kutsehariduse ja kutseõppe reformide

kogemusi kandidaatriikides, vaatasid osalejad üle 2004. aastal saavutatud edasimineku ja jagunesid siis seminarideks rühmadesse, et aidata kujundada ETF 2005. aasta tööprogrammi.

Koosoleku lõpus andsid delegaadid ETF 2005. aasta tööprogrammile oma täieliku toetuse. Dürreses toimunud nõuandefoorumi koosolekult saadud ettepanekud ja ideed esitati lõplikult heakskiitmiseks 9. novembril 2004. aastal Torinos toimunud haldusnõukogu koosolekule.

Foto: ETF/IA - Martin

2004. aasta juunis Albaanias Dürreses toimunud nõuandefoorumi koosoleku põhiteema oli kutsehariduse ja kutseõppe areng Lääne-Balkani riikides.

MEIE TÖÖ 2004. AASTAL

1. mail tähistati ilutulestike ja pidustustega kümne meie varasema partnerriigi ühinemist Euroopa Liiduga. Eelmise kümne aasta jooksul olime töötanud tuhandete inimestega neist riikidest, et valmistada nende koolitusspetsialiste, süsteeme ja poliitikaide ette üleeuroopaliseks koostööks võrdsete partneritena. Suunasime sellesse piirkonda EL liikmesriikide eriteadmisi, töötasime välja ja viisime ellu piloottegevusi, toetasime kõrghariduse arendamist programmi Tempus kaudu ja moodustasime võrgustikke, et aidata kaasa tööturu ja koolitusega seotud teabevoogudele. Meie jaoks

tähistas kümne uue liikmesriigi ühinemine pikka inimestega võrgustike loomise, reformide suunamise, eriteadmiste vahendamise ja Euroopa protsesside, poliitikate ja institutsioonidega suhtlemise suutlikkuse arendamise protsessi.

Kuna nad edestasid majanduskasvult vanu liikmesriike ja nende haridusalased näitajad töötasid tagada pikemas perspektiivis inimressursside piisava arengu, olid perspektiivid 2004. aasta mais nende sujuvaks liitumiseks Euroopa Liiduga väga head.

Foto: Euroopa Liidu fotokogu

2004. aasta oli Euroopale ja Euroopa Koolitusfondile muutuste ja arengu aasta.

Foto: ETF

Üks ETF põhimõtetest on õppida teiste riikide edukatest mudelitest.

Tolleaegne näide, nüüdne näide

Leedu on ere näide ETF töö mõjust kutsehariduse ja kutseõppe reformile uutes liikmesriikides.

Haridusministeeriumi juures tegutsevast Leedu siseriiklikust vaatluskeskusest kujunes kiiresti kutsehariduse ja kutseõppe reformi uuenduslike ideede kasvulava. Ministeerium osales juba 1990-ndate aastate lõpul selle baasfinantseerimises ja sellest büroost sai riigi tööturuvajaduste analüüside, sektorite ja piirkondade küsitlusuuringute ja piloottegevuste laboratoorium.

Soome valitsuse toetusel elluviidud projektis aitas ETF asutada Marijampoles piirkondliku koolituskeskuse. See keskus moodustati piirkonna seitsme olemasoleva koolitusasutuse partnerlusena, mis tunduvalt suurendas nende efektiivsust, ühendades juhtimise, õppekavade väljatöötamise, ressursside keskused ja õppematerjalid. Õiguslike küsimuste paikapanemine enne projekti algust tagas selle jätkusuutlikkuse ja mõne aasta jooksul rakendati seda edukat mudelit kogu riigis.

Nüüd Euroopa Liidu liikmena võõrustas Leedu 2004. aastal Kirgiisi kolleegide rühma, et jagada nendega oma kogemusi edukast kutsehariduse ja kutseõppe reformist. Praegu on Leedus saanud endisest Phare kutsehariduse ja kutseõppe reformi üksusest riigi Euroopa Sotsiaalfondi haldusüksus ning siseriiklik vaatluskeskus moodustab nüüd osa Leedu Haridusministeeriumi metoodikakeskusest.

Kümne ühineva riigi haridus- ja koolitussüsteemide ja tööturgude ettevalmistamine Euroopa Liitu astumiseks oli tohutu suur ettevõtmine. Selle käigus kogusime rikkalikult teavet reformi edenemise kaardistamise, tegevuste ja huvirühmade struktuuride kohta. Tihe koostöö meie sõsarorganisatsiooni Euroopa Kutseõppe Arenduskeskusega (Cedefop) ühinemiseelsel ajal aitas tagada, et neid ressursse tarbetult ei raisataks. Andsime üle riikide toimikud koos kõigi põhitrukistega ja iga riigi kutsehariduse ja kutseõppe “Kes on kes?” väljaandega. Aitasime oma siseriiklikel vaatluskeskustel valmistuda osalemiseks Cedefopi teatmaterjalide ja eriteadmiste võrgustikus (ReferNET) ja aitasime uute liikmesriikide huvirühmadel valmistuda osalemiseks teistes Cedefopi võrgustikes.

Foto: ETF/Erik Lumtang

Peter de Rooij annab üle teavet ETF sõsarorganisatsioonile Euroopa Kutseõppe Arenduskeskusele (Cedefop).

Tähtsad näpunäited

Praeguse EL laienemise edukus mõjutab oluliselt ETF tööd eelolevatel aastatel. “Esimene laienemisvoor pakub tähtsaid näpunäiteid selle kohta, kuidas me peaksime korraldama EL toetust inimressursside arendamisele teistes tulevastes liikmesriikides,” ütles ETF eelmine direktor Peter de Rooij 2004. aasta mais. “Oleme teinud tugevat tööd, et aidata ühinevatel riikidel ühinemiseks valmistuda, kuid kutseharidus ja kutseõpe on alles alates Lissaboni tippkohtumisest saavutanud Euroopa poliitilistes agendades positsiooni, mida see tegelikult väärrib. Nüüd ollakse laialdaselt kokku leppinud hariduse ja koolituse teaduspõhise ühiskonna vajadustele kohandamise tähtsuses. On sõlmitud ka üksikasjalik kokkulepe üleeuroopalise kutsehariduse- ja kutseõppealase koostöö intensiivistamiseks protsessi kaudu, mis käivitati 2002. aastal Kopenhaagenis. Selle tulemusena on meil praegu suurepärane võimalus tulevase liikmesriike veelgi paremini ühinemiseks ette valmistada.”

“ETF põhiline väljakutse eelolevatel aastatel on EL uute poliitiliste suundade ettenägemine,” ütles Peter de Rooij. “EL mõtleb oma füüsiliste piiride üle. Tulevasse Euroopa Liitu kuuluvad tõenäoliselt ka Balkani riigid ja praegused ühinevad riigid, kuid pärast seda ühinemine tõenäoliselt enam palju ei jätku. Seega on uus naabruskonnapoliitika palju rohkem kui ainult peatuskoht. See poliitika on erinev sellest, mida rakendati siis, kui abistati põhiliselt uusi liikmeid ja lõppeesmärgiks oli ühinemine. Uue poliitikaga aidatakse laiema Euroopa riike parandada oma heaolu ja stabiilsust, ilma et lõppeesmärgiks oleks nende vastuvõtmine Euroopa Liitu. Seega peab ETF kasutama kogu kogemustepagasit, mis me oleme omandanud ühinevate riikide esimese lainega, et valmistada ette järgmist, ning kasutama siis sellest omandatud hea naabruskonna väljaarendamiseks.”

Foto: ETF/A. Ramella

*Peter de Rooij,
ETF direktor 1994–2004*

Peter de Rooij'i töö jätkaja Muriel Dunbar on samuti optimistlik ETF tuleviku suhtes uue Euroopa naabruskonnapoliitika raames: “Kui suhtuda kutseharidusse ja kutseõppesse kui majanduse arendamise vahendisse, on Euroopa Koolitusfondil põnev ja väljakutseid pakkuv ülesanne,” ütles ta hiljutises intervjuus. “Euroopa Liidul on väga tähtis teha tööd tugevate majanduste arendamiseks oma naabruskonnas, nii kaupadele ja teenustele uute turgude arendamiseks kui ka jätkusuutliku tööhõive juhtimiseks. Euroopa Liitu ümbritsev tugev ja jõukas puhvertsoon leevendab rändeprobleemide ja sotsiaalsete rahutuste pingeid.”

Foto: ETF/A. Ramella

Piduliku vastuvõttuga Villa Gualinos 29. juunil 2004 tähistati 10 aasta täitumist ETF õppetegevuse algusest.

Kümme aastat Euroopa Koolitusfondi

29. juunil 2004 tähistasime oma kümnendat aastapäeva vastuvõttuga ETF peakontoris Torinos, Villa Gualinos. Vastuvõttuga tähistati ka ETF esimesel kümnel tegevusaastal ametis olnud direktori Peter de Rooij'i lahkumist ja uue direktori Muriel Dunbari ametisseastumist.

Asutuse esimese aastakümne kroonika on avaldatud pealkirja all 'Ten Years of the ETF' (Kümme aastat Euroopa Koolitusfondi). See dokument on elav kirjeldus kümnendist, mille jooksul on toimunud märkimisväärne edasimineku, kuna uute tegevuste käigus on õpitud palju juurde. Suur osa avaldatud materjalist kajastab inimeste vahetuid kogemusi.

Eriteadmiste arendamine

2004. aastal toimunud hindamise tulemusena vaatasime üle kõik oma tegevused ja püüdsime leida neile ühiseid nimetajaid. Üks

hämmastavamaid avastusi oli, et hariduse ja koolituse arendamine kaldub toimuma rahvusvahelises ulatuses vähem ekspertide juhtimisel ja rohkem dialoogi vormis. Praegusel ajal teadmisi ja eriteadmisi ei levitata, vaid jagatakse partnerriikidega ja luuakse nendega koos. Ehk teisiti öeldes: me tavaliselt enam ei telli konsultandilt teatavas küsimuses aruannet, vaid saavutame oma eesmärgid üha enam inimeste kokkukutsumisega ümber laua. Meie töö tugineb rohkem dialoogil ja tagasisidemel ja seda nii meie organisatsiooni arendamisel kui ka välistes tegevustes.

Varem toimus meie analüüsitöö kutsehariduse ja kutseõppe põhiküsimustes töörühmades ja ekspertide koosolekute vormis. Pärast hindamise tulemuste läbivaatamist leidsime, et peame lähendama oma temaatilist tööd projektide tegevustele ja kasutama selleks rohkem ETF-sisest dialoogi. 2004. aasta lõpuks korraldati meie eriteadmiste arendamise tegevused uude raamistikku, milles pakutakse ETF projektijuhtidele ja riikide tegevuste juhtidele laiemas valikus eriteadmiste arendamise vahendeid ja organisatsioonis tervikuna rohkem võimalusi aruteludeks eriteadmiste arendamise üle. Selliselt loodame terviklikumalt seostada organisatsiooni õpet individuaalse arendamisega.

Hindamine näitas ka, et ETF võiks tehnoloogiat paremini ära kasutada. Selle tulemusena püüame 2005. aastal laiendada oma temaatilist tööd tehnilise nõustamise kogukondadesse veebis. Klassikaline näide organisatsiooni õppe kohta, mis meid sellele teele viis, oli tegelikult e-õppe projekt (vt teksti kastis).

E-õpe meie partnerriikidelt

Eriteadmiste jagamine ei ole ühepoolne protsess – Euroopa Liidult partnerriikidele. Seda illustreerib suurepäraselt näide ETF koostöö kohta Iisraeliga e-õppe alal.

2004. aastal avaldati ülevaatearuanne, mis tulenes algselt 2001. aastal tehtud otsusest tihendada Iisraeliga koostööd e-õppe alal.

Aruandes kirjeldatakse Iisraelis kasutatavaid huvitavaid ja uudseid lahendusi digitaalse eraldusjoone ületamise universaalsele probleemile, eriti kui see eraldusjoon kulgeb põlvkondade vahel.

1990-ndate aastate lõpul jagati Iisraelis arvuteid ja internetiühendusi tuhandetele peredele. Riigil oli algselt kavas jagada selliselt välja 30 000 arvutit, kuid pärast esimest 10 000 läbi viidud hindamine näitas, et kuigi oli valitud õige sihtrühm ja neid arvuteid kasutati, ei tarvitse lapsed olla rühm, keda on vaja arvuti omamise kasulikkuses kõige rohkem veenda.

Seejärel suunati algatuse tegevused osaliselt ümber vanematele kodanikele. Töötati välja mitut põlvkonda hõlmav internetiühenduse programm, milles õpilastel paluti pensionäre õpetada.

Selliseid näiteid ja nende kaudu omandatud kogemusi võib kasutada Euroopa Liidus, aga ka teistes partnerriikides. Tööd Iisraeliga saab kasutada kahel viisil: ülevaatearuande järeldusi kasutatakse Iisraelis jätkutegevustes, näiteks õpetajate ja koolitajate õpetamisel. ETF kasutab hea tava näiteid ja aruande põhijäreldusi uues MEDA-ETE programmis.

Foto: ILO/J. Maillard

Hiljutised e-õppe algatused on suunatud eelkõige vanemale elanikkonnale.

Teemadest ja nendega seotud analüüsitegevustest koorub aja jooksul välitöö, riikide uuringute ja katseprojektide päevakord. 2004. aastal ellu viidud projektid tuginesid rohkem teemadele, mis kerkisid esile eelmistel aastatel. Need kujunesid loomulikult teel välja meie 2003. aasta tegevustest ja neid on lühidalt iseloomustatud allpool.

Mitteametlik tööturg

Palju aastaid peeti mitteametlikku majandust suuresti kuritegevusega piirnevaks, mistõttu seda enamasti ignoreeriti. Lääne abiorganisatsioonidel oli sageli raske põhjendada nappide summade kulutamist selles valdkonnas. Viimasel ajal on aga mitteametliku majanduse tähtsus väljaspool Lääne-Euroopat ümber hinnatud.

Selle tulemusena saavad nüüd mõned rahvusvahelised abiorganisatsioonid aru, et mõttekas on pöörata tähelepanu ka mitteametlikus sektoris töötavate isikute oskuste vajadusele. Valdav enamus neist inimestest töötab ausalt, kuid neil on piiratud oskused ja madal sotsiaalne seisund. Selle tulemuseks on sageli massiline pikaajaline töötus. Selle küsimuse mastaapide iseloomustamiseks võib tuua näite, et mõnedes Kesk-Aasia riikides on ametlik tööturg nii vähe arenenud, et mitteametlikus sektoris töötab kuni 50 % töötavast elanikkonnast.

Valitsused hakkavad nüüd aru saama, et mitteametlikku sektorit ei tuleks püüda lihtsalt kaotada ning et tuleb rohkem uurida, kuidas inimesed mitteametlikus sektoris oskusi omandavad. Euroopa Liidu poliitikakujundajad on

samuti näidanud samasugust valmisolekut oma mõtteviisi muuta. Näiteks programmi Tacis suunitlus on muutunud ja selles võetakse nüüd arvesse mitteametliku sektori mõju majanduse üleminekuperioodile, vaesuse vähenemisele ja kohalikule sotsiaalmajanduslikule arengule.

Alates sellest ajast, kui ETF hakkas uurima koolituse rolli töötavate inimeste abistamisel mitteametlikust sektorist väljumisel, on selles valdkonnas väljaarendatud eriteadmisi rakendatud ka muudes projektitegevustes. 2004. aastal valiti küsitlusuuringu läbiviimiseks mitteametliku majanduse ja koolituse kohta Albaania. ETF laienemise ja Kagu-Euroopa osakond algatas uuringu septembris ja küsitlusuuringu tulemusi on oodata 2005. aasta teises kvartalis.

Abistamine töö leidmisel on üks viis vaesusega võitlemiseks kohalikul tasandil.

Kohalik areng ja vaesuse leevendamine

Kesk-Aasias viib ETF ellu kolmeaastast projekti, mille käigus määratakse kindlaks kohalike koolitusalgatuste roll vaesuse leevendamisel. Algselt toimus projekt Kasahstanis, Kõrgõzstanis ja Usbekistanis, kus koostati ülevaateid avalikus ja erasektoris toimuvatest kohalikest koolitustegevustest. 2004. aastal levitati nende ülevaadete tulemusi laiemalt ja laiendati projekti Kaukaasia riikidesse ja Tadžikistani. Aruannete peamised kasutajad on Euroopa Komisjoni delegatsioonid, kelle prioriteetide hulka kuulub vaesuse leevendamine ja kohalik areng.

Projekti tulemusena saadi ülevaade hetkel toimuvast koolitustegevusest, kuid see hõlmas tunduvalt rohkemat kui vaid ülevaate koostamist. Projekti üks kontseptuaalseid tulemusi on näiteks

kohaliku arengu raamistik, mida ETF praegu välja töötab. Seda kohandatakse kasutamiseks teistes osalevates riikides ning partnerid Kasahstanist, Kõrgõzstanist ja Usbekistanist tegutsevad laiendatud projektis mentoritena.

Nii Euroopa Koolitusfondis kui ka Euroopa Liidus tervikuna sel alal välja arendatud eriteadmisi rakendatakse eelolevatel aastatel projektitöös üha enam. Kohalik areng ja eelkõige kohalike partnerluste kasulik mõju on oluline teema nii Euroopa Liidus kui ka meie töös partnerriikidega. Kohalikel partnerlustel on olnud otsustav roll nii meie töös Lääne-Balkani riikidega kui ka Vahemere piirkonnas (vt teksti kastis). Eri piirkondades omandatud kogemusi vahetatakse ja rakendatakse kogu meie organisatsiooni ulatuses ja kõikides tegevustes.

Haridusprogrammide toimimiseks on vältimatult vajalik ekspertide ja abistavate ja rakendavate asutuste vaheline tihe koostöö.

Koostöö abiorganisatsioonidega

2004. aastal tihendati koostööd ka teiste abiorganisatsioonidega. Eriti ühine töö Maailmapangaga väljus ETF tavapäraest geograafilistest piiridest. Tihe koostöö toimus näiteks Jeemenis, kus sektorite profiilid koostati juba 2002. aastal. 2004. aastal kavandati, arutati läbi ja võeti vastu ühiselt välja töötatud koolitusstrateegia raamistik.

Koostöös minnakse üha enam üle praktiliste kogemuste vahetamiselt ja ühiselt konverentside ja seminaride korraldamiselt alusuuringutele inimressursside arendamise põhiteemadel. Püüdes leida põhialuseid edasiseks koostööks, valisid ETF ja Maailmapank 2004. aastal välja viis küsimust, millel oli mõlema poole arvates otsustav tähtsus koolituse arendamisel Vahemere-äärsetes partnerriikides. Need olid haldus, rahastamine, sotsiaalpartnerite roll, kvaliteet ja oskused

mitteametlikus sektoris. Sihtriikideks olid Tuneesia, Jordaania, Egiptus ja Liibanon.

Nende teemade ümber käivitatud töö hõlmas kümnest kuni kaheteistkümnest eksperdist koosnevate segameeskondade poolt koostatud taustauuringuid. Nende ülesanne oli anda tegevustest ülevaade, kuid uurida ka tulevikuplaane, võimalusi ja vajadusi. 2005. aastal avaldatav lõpparuanne on neid viit teemat käsitlev piirkonnaaruanne koos lisadega nelja riigi kohta.

Nimetatud uuring aitas palju paremini aru saada mõningatest Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida kutseõppe kõige pakilisematest küsimustest. See aitas aru saada ka erinevate abiorganisatsioonide tööst. ETF jaoks on aruanne kasulik selle keskendumise tõttu rahandusküsimustele ja analüüsitaseme tõttu. Uuringut rahastasid ETF ja Maailmapank ja täiendavalt Ühendkuningriigi Rahvusvahelise Arengu Ministeerium.

Vajaduste ja võimaluste väljaselgitamine

Eriteadmiste väljatöötamine ei tähenda ainult paremat arusaamist koolituse keerukusest ja selle seosest tööturu arenguga. Eriteadmiste väljaarendamist vajatakse ka riikide suhtes, mis on EL arengualases koostöös suhteliselt läbiuurimata alad. Üks riik, mille abistamiseks avas EL hiljuti uued kanalid, on Tadžikistan. ETF abiga on inimressursside arendamisest saanud nüüd programmi Tacis tuum selles Kesk-Aasia riigis (vt teksti kastis).

Tadžikistan ei tegele enam ainult ellujäämisega

Kuus aastat pärast kibeda kodusõja lõpetamist Tadžikistanis rahulepinguga on jõutud päris kaugele tähtsate koolitusreformide kavadega, millel on otsustav tähtsus riigi majanduse taastamiseks. Euroopa Koolitusfondi abiga on koostatud kontseptuaalne raamistik kutseõppesüsteemi reformi läbiviimiseks ja detsentraliseerimiseks selles mägisel Kesk-Aasia riigis ja 2005. aastal algab Tacise projekt, millega aidatakse koostada uusi seadusi.

Tacise kutseõppereformi projekti kauaaegne ekspert Enrico Romiti märkis, et koolitusreformi tähtsust riigi sõjajärgsele taastamisele ei tohiks alahinnata. "See on esimene Tacise projekt Tadžikistanis, milles ei lahendata puht ellujäämise küsimusi nagu veevarustus või tervishoid. See on esimene strateegiline ja esimene haridusalane projekt."

Hr Romiti töötab kutseõppe juhtidega kolmes katsepiirkonnas – Dušanbes, Hatlonis ja Sugdis – et selgitada välja uusi "koolitusperekondi", uuendada haletsusväärselt vananenud õpetamis- ja koolitusoskusi, koostada uusi õppeprogramme ja selgitada välja tööturu uusi esilekerkivaid vajadusi.

Tadžikistani Metoodikateenistuse Keskuse juhataja Mirzo Yorov ütles: "Me olime nii palju aastaid isoleeritud, et osaleme meeeldi laiemas projektis. Seda liiki toetuseta ei ole meil lootust viimaste aastate kriisist väljuda."

Foto: ETF

Kutseõppeprogrammid toovad lahendusi kriisipiirkondadele nagu Dušanbe piirkond Tadžikistanis.

Õpetajate ja koolitajate koolitus

Seoses meie kümnenda aastapäeva pidustustega käesoleva aasta juunis korraldas ETF rahvusvahelise seminari väga tähelepanuta jäänud teemal, mida oleme püüdnud juba aastaid aktiivselt edendada: õpetajate ja koolitajate koolitus. Seminaril 'Stakeholder Interest and the Teaching Profession' (Huvirühmade huvid ja õpetaja kutseala) arendati edasi poliitika õppe teemat, mida arendati 2003. aasta novembris toimunud nõuandefoorumi konverentsil 'Learning Matters' (Õppimine loeb).

Selle seminariga tehti esialgne katse käsitleda küsimust, kuidas saaks kutsehariduse ja kutseõppe huvirühmade abiga õpetaja kutseala kaasajastada. See illustreeris selgesti teemaga seotud küsimuste keerukust. Õpetajate ja koolitajate koolitus on hariduse tuum ja raske on debatis õpetajakoolituse reformi üle mitte hõlmata kogu meie tegevuse spektrit.

Hoolimata sellest koostati teisel päeval arvamuste põhjal sünteesaruanne seminari kuuel istungil peetud värvikatest debattidest. ETF üks põhieksperthe Bernhard Buck tutvustas edasiliikumisvõimalusi. Nende aruanded ja kõik muud seminari dokumendid on avaldatud meie veebisaidil.

Oleme üksteisele õpetajad.

ETF soovib endiselt juhtida debatti õpetajate ja koolitajate koolituse reformi üle oma partnerriikides kogu oma tegevuse ulatuses, kaasa arvatud Tempus (vt vahelehte). 2005. aasta *ETF Yearbook* (ETF aastaraamat) pühendatakse täielikult sellele küsimusele ning on ka teisi aktuaalseid küsimusi.

Demokraatialane koolitus ülikoolides

1990-ndate aastate lõpus jõudis endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis vähemuskeelte alal õpetajakoolitust arendanud Euroopa ülikoolide konsortsium arusaamisele, et kodanikuõpetuse puudumine takistab osadeks jagunenud riigi demokraatlikku arengut. Nad tegid Malmö Ülikooli juhtimisel ettepaneku käivitada Tempuse projekt õpetajakoolituse arendamiseks demokraatiaga seotud õppeainetes.

Nende ajastatus oli väga õige. Makedoonia Haridusministeeriumi Pedagoogikainstituut oli just hakanud läbi suruma kodanikuõppe arendamist, kuid neil ei olnud selleks piisavalt raha ega eriteadmisi ja tööd takistas pidev koostöö puudumine koolitusasutuste ja nende teenindavate piirkondade vahel. Vajati terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmaks valitsusasutusi, kõiki õpetajakoolitusega tegelevaid asutusi ja riigi koole ja lasteaedu.

Ettepanek võeti 2001. aastal vastu ja konsortsium hakkas välja töötama uusi õppe- ja õpetamisstrateegiaid demokraatia arendamiseks. Projekti partneriteks olid Bitola koolieelse ja

alghariduse õpetajakoolituse teaduskond, Skopje ja Stipi pedagoogikateaduskonnad, kaks lasteaeda ja viis algkooli. Nad töötasid koos välja õppematerjale õpilastele ja õpetajatele, uuendasid praktilise õppe ruume ja käivitasid liikuvaid koolituskeskusi projekti ulatuse laiendamiseks.

2004. aastal lõppenud projekti tagajärgi oli tunda kogu riigis. Töötati välja õpetajate algkoolituse uus üleriigiline õppekava. Koolidele ja pedagoogikateaduskonna üliõpilastele jagati õpikuid, ajakirju ja videokassette. Kogu riigis korraldati seminare. Riigi tähtsaim haridusalane perioodiline väljaanne "Haridustöötaja" kajastas projekti tähelepanelikult selle algusest lõpuni.

Partnerlus kõigi kodanikuõppest huvitatute vahel tagas jätkuva pühendumise üritusele ka pärast projekti lõppu. Projektiga tutvustati Euroopa õpetajakoolituse võrgustikus (ETEN) osalevaid teaduskondi ja nende pühendumisest annab tunnistust ETEN-i 2005. aasta koosoleku ühine korraldamine.

Märkimisväärse osa ETF tööst partnerriikidega moodustab teabe ja eriteadmiste jagamine.

Suuna seadmine Süürias

2004. aastal lõppes ETF osalemine teedrajavas projektis stažeerimisskeemi käivitamisel Süürias. Möödunud aasta detsembris said osalejad kokku Damaskuses korraldatud seminaril, et tulemustest kokkuvõtteid teha.

Mitusada noort ühendab praegu koolis õpitud teadmisi praktilise koolitusega kohalikus ettevõttes. Esimesed selles skeemis osalenud astuvad nüüd tööturule ja 50 % neist on leidnud töökoha võrreldes 20 %-ga endise kutseõppesüsteemi järgi õppinutest. "Al-Hafezis oleme võtnud tööle kõik selles skeemis osalenud, kes tahtsid meie juures töötada," ütles Damaskuse majapidamismasinaid tootva ettevõtte tootmisjuht Ahmed Shirin, "see skeem annab selliseid inimesi, nagu me vajame."

Selle projektiga viiakse koolides sisse uusi juhtimisvorme ja korraldatakse ümber kooli õppekavad neljal erialal. Damascuses alanud projekt on nüüd edukalt juurdunud ka Süüria suuruselt teises linnas ja tähtsas tööstuslinnas Aleppos ning töösturid räägivad juba selle laiendamisest uutele erialadele nagu rauasulatus ja turism. Võib-olla kõige olulisem on, et selle projektiga on õnnestunud käivitada sotsiaaldialoog riigis, kus valitsus ja tööstus ei ole harjunud koos töötama. "ETF-I on olnud väga tähtis roll partnerluse käivitamisel ministeeriumide ja tööstuskodade vahel," ütles Süüria aseharidusminister Fouad Al-Ghaloul.

Kuigi ETF on oma töö lõpetanud, projekt jätkub. Praegu toimuvad ettevalmistused selle skeemi laiendamiseks Homsis; Aleppos on eesmärgiks hõlmata skeemiga 2010. aastaks 10 % kõigist kutseõppe õpilastest.

Sellega selle näiliselt tagasihoidliku katsekava mõju veeli ei piirdu. Stažeerimisskeemist on saadud inspiratsiooni palju põhjalikumateks reformideks, mis algavad 2005. aasta septembris. Selle MEDA programmiga, mille eelarve on 21 miljonit eurot, moderniseeritakse oluliselt 16 kutsekooli, sealhulgas stažeerimiskooli, ja valmistatakse ette strateegia Süüria kutsehariduse ja kutseõppe täielikuks ümberkorraldamiseks.

Teooria ühendamine praktikaga

Paljud ETF poolt partnerriikides edendatavad küsimused on aktuaalsed ka Euroopa Liidus. Näiteks täiskasvanuõpe, elukestev õpe, riiklikud kvalifikatsiooni- ja e-õppesüsteemid on aktuaalsed teemad ja neile on arendustegevus keskendunud ka Euroopa Liidus.

Partnerlus

Üks selline küsimus on ka koolituse- ja tööhõivealane kohalik ja piirkondlik partnerlus. Praegu tunnistatakse laialdaselt, et õpitavate teemade ja õppimisviiside tohutu suure mitmekesisusega on kõige parem toime tulla kohalike partnerluste kaudu. Kuigi siseriiklikud ja rahvusvahelised ametiasutused peavad üha enam tagama raamlepingute olemasolu õpitava tunnustamise ja ülekantavuse jms küsimustes, istuvad vaid kohalikud konsortsiumid tulele nii

Süüria stažeerimisskeem aitab sadadel koolilõpetajatel riigi tööturu jaoks vajalikke praktilisi oskusi omandada.

Foto: ETF

Albaania ja Kosovo kohaliku majanduse ja tööhõive arendamise (LEEDAK) projekt näitab, kuidas ühised kogemused ja eriteadmised võivad naabritele kasuks tulla.

lähedal, et seda tunda. Nemad teavad kõige paremini, mida kohalikud inimesed vajavad, kes võiksid neid küsimusi lahendada, kui palju tuleks õpetamis- ja koolitustavasid muuta jms.

ETF projekt LEEDAK (kohaliku majanduse ja tööhõive arendamine Albaanias ja Kosovos) võimaldab Albaania ja Kosovo kahel omavalitsusel arendada kohalikul tasandil tööalast konkurentsivõimet ametiasutuste, tööandjate, sotsiaalpartnerite ja koolituse pakkujate vahelise laialdase partnerluse teel. Nad õpivad oma kolleegidelt teistes Euroopa riikides õppereiside kaudu, kuid see projekt on rohkem kui vaid antenn välismaailma. Tegelikult mindi LEEDAK-i 2004. aastal alanud teises etapis kohalikult tasandilt veelgi kohalikumale.

Pannes kõik panused huvirühmade kaasamisele ja sellest tekkivale omanikutundele, avaldasime pakkumiskutse projekti esimesel etapil Albaanias Lezhës välja töötatud koolitusstrateegia rakendamiseks. Pakkumiskutse oli mõeldud ainult Albaania äriühingutele ja piiratud turismi valdkonnaga. Pakkumise võitis tuntud kohalik koolitusfirma, kes kasutas oma Albaania kontakte. Projekt õnnestus. Omavalitsus ei kuulunud algselt CARDS-i prioriteetsete kutseõppekeskuste nimekirja. Seal lihtsalt ei olnud kutseõppekeskust. Tänapäeval osalevad Lezhë partnerluse välja arendanud inimesed selle tutvustamisel kogu riigis ja mujalgi.

Täiskasvanuõpe

2004. aastal oli Kagu-Euroopas üks põhiteemasid täiskasvanuõpe. Algne haridus ei erguta selles piirkonnas inimesi piisavalt õppimist jätkama. Paljud noored jätavad tegelikult ikka veel kooli pooleli.

Rahvaloenduse tulemused on näidanud, et täiskasvanute haridustase on madal. Vähesed ettevõtted pakuvad oma töötajatele koolitust. Seetõttu on kõigi riikide tööhõiveteenistused tööturule sisse viinud lühiajalised koolituskeemid, et aidata leevendada kõrget tööpuudust. Kuna täiskasvanuõpet väga vajatakse, tuleb luua vastav poliitika ja õiguslik raamistik, et kõrvaldada õppimist takistavad asjaolud ning tagada kaasfinantseerimine, võrdne ligipääs ja laialdane osalemine, koolituspakkumiste asjakohasus ja läbipaistvus, oskuste tunnustamine ja avaliku sektori summade õige kasutamine.

MEDA-ETE

29. novembril võõrustas ETF piirkondliku MEDA projekti "Haridus ja koolitus tööhõive huvides" (ETE) käivitamist. See 5 miljoni euro suuruse eelarvega projekt on uus EL algatus, millega toetatakse tööhõivet Põhja-Aafrikas ja Lääs-Idas koolituse ja hariduse täiustamise teel. Selle eesmärk on muuta piirkonna haridus- ja koolituspoliitika suunitlust. Projektiga luuakse platvorm radikaalselt täiustatud piirkondlikuks koostööks ja aidatakse arendada välja ühiseid raamistikke koolituse ja tööturu näitajate kogumiseks, tõlgendamiseks ja rahvusvahelises ulatuses võrdlemiseks.

Euroopa arengukoostöö peadirektoraadi üksuse juhataja Carla Montesi ütles Torinos üritust avades, et haridus on muutud EL Vahemerepoliitikas peamiseks prioriteediks. "Selle piirkonna riigid valmistuvad sõlmima lepinguid Euroopa Liiduga ühinemiseks ja lõppkokkuvõttes vabakaubandustsooni moodustamiseks, mis peaks olema paigas 2010. aastaks. Kuid tööpuudus on veel kõrge, eriti naiste ja noorte seas, ja haridussektor ei ole veel alati suuteline sellele ülesandele reageerima."

Praegusest kuni 2008. aastani aitab see projekt kümnel selle piirkonna riigil täiustada oma hariduspoliitikat ja -strateegiat ning nende suunitlust muuta, viia haridus ja koolitus paremini kokku oma tööturu vajadustega, parandada füüsilisest isikust ettevõtjatena tegevust alustavate noorte töötutega tegelevate teenuseosutajate suutlikkust ning edendada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamist hariduse ja koolituse alal.

Projekti määratlenud meeskond kavandas kõigi osalevate riikide ekspertide abiga projekti neli komponenti. Projekti ajukeskuseks on iga-aastane foorum Euromed tööhõive ning tehnilise ja kutsehariduse ja kutseõppe teemal. Sellel osalevad ETF nõuandefoorumi praegused liikmed ja vajaduse korral ka teised esindajad, kui projekt seda nõuab.

Projekti tegelikuks mootoriks on piirkonna koolitus- ja tööhõivesüsteemide teabepakkujate ja põhiliste huvirühmade institutsionaliseeritud võrgustik. Sellel on

piirkonnas vaatlusfunktsioon ning see varustab otsustajaid asjakohaste ja värske analüüsidega. See viib läbi ka võrdlevaid analüüse ja temaatilisi uuringuid koolituse ja tööhõivega seotud küsimustes.

Ülejäänud kaks komponenti on seotud füüsilisest isikust ettevõtjana tegevust alustavate noorte konkreetse abistamisega ja e-õppe algatuste arendamisega. Esimene seisneb eelkõige ettevõtja abistamises, nõustamises ja koolituse ja jätkuteenuste pakkumises füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemiseks ja mikroettevõtte asutamisel. Teises käsitletakse põhiliselt e-õppe meetodite ja vahendite kasutamist õpetajakoolituse teenuste pakkumisel. Sellega ei pakuta infrastruktuuri, kuid sel alal töötatakse koos selliste EL algatustega nagu EUMEDIS, mis on Euroopa ja Vahemereriikide infoühiskonna kvalitatiivsele parandamisele suunatud laiem EL programm, ja MEDFORIST, Euroopa ja Vahemereriikide võrgustik IST õpperessursside ühiseks kasutamiseks.

ETF direktor Muriel Dunbar kinnitab projekti "Haridus ja koolitus tööhõive jaoks" (ETE) käivitamist.

ETF täiskasvanuõppe projektis rahuldatakse neid vajadusi uudsete alternatiivide katsetamisega ning teadmiste ja eriteadmiste jagamisele kaasaaitamisega. Korraldasime jaanuaris Zagrebis selle projekti raames täiskasvanuõppe strateegiate ja kavandamisvahendite teemalise seminari. Mais toimus teine seminar Montenegros partnerluse arendamise teemal. Kolmanda, novembris täiskasvanuõppe rahastamise teemal toimunud seminari kohaks sobis hästi Ungari, uus liikmesriik, kes võib pakkuda palju kogemusi kutsehariduse ja kutseõppe rahastamise kohta kehvades majanduslikes tingimustes.

Kõik need olid piirkondlikud seminarid. Nendega paralleelselt käivitati Horvaatias, Kosovos, Montenegros ja Serbias uued siseriiklikud tegevused. Kõigi nelja riigi kohta koostati ülevaatearuanded ja neist kolme kohta täiskasvanuõppe strateegiad.

Kvalifikatsioonid

Kopenhaageni protsess ja selle eesmärk parandada kvalifikatsioonide ülekantavust on tõstnud kvalifikatsioonisüsteemide küsimuse Euroopa haridus- ja koolituspoliitika agendas tähtsale kohale. Kvalifikatsioonisüsteemid ei ole uus küsimus, kõrgetasemelised riiklikud kvalifikatsioonisüsteemid on paljudes Euroopa riikides. Kuid hiljutised arengud Euroopa tasandil on suurendanud rahvusvahelise koordineerimise vajadust selles valdkonnas ja pidades silmas Euroopa naabruskonnapoliitikat, on debattide stimuleerimine kvalifikatsioonisüsteemide üle meie naaberriikides EL-sisese tegevuse loogiline jätk.

Foto: ETF

Kvalifikatsioonisüsteemide küsimusel on kutsehariduse reformis tähtis roll.

ETF on olnud mitmes oma partnerrigis, kellest kõige märkimisväärsem on ehk Venemaa Föderatsioon, sellel alal teerajaja. Venemaa valitsuse poolt küsitud üldiste poliitiliste nõuannete raames alustasime 2003. aastal seminaride korraldamist Kopenhaageni protsessis esile kerkinud teemadel. 2004. aastal hakati neil seminaridel käsitlema riikide kvalifikatsioonisüsteeme ja nende panust elukestvasse õppesse.

2004. aasta juunis korraldasime Moskvas poliitikaalase seminari, millel osalesid hariduse ja tööhõivega tegelevad ametiasutused. ETF poolt valitud osalejad esindasid riigiduumat, valitsust, piirkonnavalitsusi ja teisi kõrgetasemelisi asutusi. Nad tunnistasid vajadust teha selles küsimuses koostööd ja vormistasid selle kohustuse ka kirjalikult, mis oli suurepärane edasimineku.

Kõigi osalejate ja Euroopa Komisjoni Moskva delegatsiooni soovil keskendub 2005. aastal töö Venemaa Föderatsiooni riigi kvalifikatsioonisüsteemidele. Paralleelselt käivitame katseprojekti riikliku kvalifikatsioonisüsteemi

arendamiseks Ukrainas, kus presidendi 2004. aasta septembri määrusega avati tee tõelise kutseharidusreformi läbiviimiseks.

Esimene katse kutsehariduse arendamiseks Ukrainas tehti juba 1998. aastal, kuid rahapuudusel loobuti enneaegu selle algatuse läbiviimisest. ETF aga jätkas selle taustal oma tööd, rajades vundamenti. Järgmistel aastatel elluviidud katseprojekte ja muid tegevusi rahastati meie enda eelarvest.

2002. aastal areng äkki kiirenes, kui riik avaldas oma riikliku 21. sajandi haridusdoktriini. Kutseharidusel ja kutseõppel oli selles silmapaiste koht ning 2003. aastal aitasime ukrainlastel koostada riikliku kutseharidusreformi strateegia kontseptsiooni.

Uue Tacise kutseharidusreformi programmi kavandamisel kasutati suures osas meie 2004. aastal avaldatud kutsehariduse ja tööturu arengu uuringut. Programm keskendub algul täiendõppele ja kutsehariduse juhtimise detsentraliseerimisele, kuid alates 2005. aastast hõlmab see ka muid tegevusi.

Eriteadmiste jagamine

“Mis on hea meile, on hea ka neile,” ütles uus hariduse ja kultuuri volinik Ján Figel' 2004. aasta lõpul oma intervjuus ETF uuele ajakirjale 'Live & Learn' (Õpi kogu elu). See on kokkuvõttes eespool tutvustatud Euroopa naabruskonnapoliitika filosoofia ja sellest doktriinist juhitud EL

naaberpiirkondade abistamisel eelolevatel aastatel. Suurt osa Euroopa Liidus omandatud kogemustest saabki tõepoolest partnerriikides hästi ära kasutada. Euroopa Koolitusfondi üks põhiülesandeid on teha see kättesaadavaks neile, kes seda neis riikides vajavad.

Ühinemine ja assotsieerumine

Üks Euroopa naabruskonnapoliitika põhipunkte seisneb selles, et selles peetakse võrdselt tähtsaks inimressursside arendamist potentsiaalsetes tulevastes EL liikmesriikides ja teistes partnerriikides. Käsitletavad teemad on tegelikult üsna sarnased kõikides piirkondades, kus ETF tegutseb: agenda sõltub Euroopa arengust, mida dikteerivad põhiliselt Lissaboni ja Kopenhaageni protsessid.

Käsitusviisi põhierinevus seisneb praegustes ja tulevastes kandidaatriikides ühinemiseks tehtavates tehnilistes ettevalmistustes. Neid on vaja ette valmistada osalemiseks Euroopa struktuurides, näiteks Euroopa Sotsiaalfondis (ESF) ja Euroopa võrgustikes. Oleme oma töö kaudu uutes liikmesriikides tõestanud oma võimet aidata neid riike ning meie tööd on oluliselt lihtsustanud võimalus kasutada nendes riikides kättesaadavaid eriteadmisi, mis ise on alles hiljuti pidanud kohandama oma institutsionaalse süsteemi EL eeskirjadega. Neist on saanud meie ettevalmistustes järgmiseks ühinemisvooruks meie täieõiguslikud partnerid. Näiteks Türgis abistavad Euroopa Koolitusfondi Poola eksperdid ja Türgi programmi on kuulunud õppereisid Poola.

Delegaadid uurisid, kuidas Poola on moodustanud struktuure selliste programmide nagu ESF nõuete täitmiseks.

Türgis keskendub meie praegune tegevus arengule ühes piirkonnas, mida kasutatakse edaspidi eelolevatel aastatel riigi ülejäänud osades näidispiirkonnana. Konya piirkonnas on välja selgitatud oskuste vajadused ja töötatud välja koolitusstrateegia ETF ja uutest liikmesriikidest partnerite abiga.

Institutsioonide loomine neis riikides tähendab sageli suutlikkuse arendamist seda liiki abi kaudu, mis tuleb meelde tööd, mis me tegime uutes liikmesriikides ja Rumeenias ja Bulgaarias selliste projektide kaudu nagu ESF eriettevalmistusprogramm. Selles protsessis on tähtis roll ka Tempuse projektidel.

Foto: ETF, Decoratio

ETF projektide esmane eesmärk on inimressursside arendamine tulevastes EL liikmesriikides ja teistes partnerriikides.

Näiteks Rumeenias keskendume sektorite dialoogi arendamise toetamisele, sest see oli nõrkusena välja toodud. ETF abiga moodustati 2004. aastal laiapõhjalise esindatusega sektorikomiteed koolituse pakkujate akrediteerimise arutamiseks.

Ühinemiseks valmistuvate riikide uuringuid ja analüüse kasutatakse Euroopa Komisjoni poliitikate väljatöötamisel. Euroopa Komisjon tellis näiteks 2004. aasta detsembris Maastrichtis toimunud koosolekute ettevalmistamiseks suure uuringu Lissaboni eesmärkide suunas edasilikumise kohta 32 riigis. Torinos riikide kohta esitatud aruannetes kasutati kolme kandidaatriigi (Bulgaaria, Rumeenia ja Türgi) kohta saadud uurimistulemusi. ETF eksperdid osalesid ka juhtkomitees, mis jälgis selle uuringu lõpuleviimist.

Kolleegidelt õppimine

Mõnikord on partnerriikide spetsialistidel ja projekti partneritel raske välisekspertidelt nõuandeid vastu võtta. Kergemini võivad leida viljaka pinnase nõuanded naabritelt, kellel on olnud samasugused probleemid ja kes on neile lahendused leidnud. Maailmaosas, mida on lõhestanud piirkondlikud tülid, on naabritelt õppimine lisanud positiivse mõõtmise. Meie poolt korraldatud retsenseerimistega on neid ideid kokku toodud, kasutades ära Lääne-Balkani riikide ühist ajalugu. Retsenseerimise peeti nii edukateks, et neid laiendati ka teistesse Kagu-Euroopa riikidesse, kaasa arvatud Bulgaaria, Rumeenia ja Türgi.

2004. aastal hindasid projektiesperdid piirkonna erinevatest partnerriikidest oma naaberriikide kutseõpet. See protsess hakkas väga lühikese aja jooksul parandama poliitikakujundajate vahelist piirkondlikku koostööd ning eriteadmiste omavahel jagamine parandas suutlikkust tulevaste poliitiliste analüüside koostamiseks piirkonna riikides. Retsenseerimiste tulemused aitavad kaasa Euroopa Komisjoni poolsele abile neis riikides programmi CARDS raames.

Nagu näha kastis olevas tekstis esitatud näitest Sankt-Peterburgi kohta, on edukalt üle võetud ja kohandatud retsenseerimise filosoofiat – kolleegidelt õppimist. Sellest on saanud Euroopa Koolitusfondi töös sageli korduv element.

Foto: ETF

Õppetunde võib omandada ainult avatud dialoogi kaudu.

Üksteiselt õppimine

Venemaa kogemusi vastutuse kutsehariduse ja kutseõppe eest täieliku üleandmisega piirkonna tasandile järgivad innukalt ka naaberriikide spetsialistid.

Ukraina, Tadžikistani ja Valgevene kutsekoolide juhtide ja haridusametnike meeskonnad külastasid 2004. aasta algul Sankt-Peterburgi, et õppida kaheksa Venemaa katsepiirkonna kogemustest Venemaa kutsehariduse detsentraliseerimise ja restruktureerimise kohta ellu viidud Euroopa Koolitusfondi ja riigi koolitusfondi ühisprojekti lõpuseminaril.

Venemaa kogemused kutseharidussüsteemi detsentraliseerimisel võivad anda teistele riikidele väärtuslikke õppetunde. Ukraina liigub detsentraliseeritud süsteemi suunas pärast 2004. aasta septembris kutseharidusreformi kohta välja antud presidendi määrust. Enne selle toetamiseks ette nähtud Tacise projekti töötab ETF viie katsepiirkonnaga, et aidata koostada piirkondade tegevuskavu.

ETF Ukraina tegevuste juht Xavier Matheu ütles, et “Õppida Venemaa kogemustest – mis on ligikaudu kuue kuu võrra ette jõudnud – on väga kasulik. Saab tõmmata palju paralleele ja samasuguse tööstuse ja spetsialistidevajadusega sõsarpiirkondadel peaks olema võimalik teineteist abistada.”

Ukraina Haridus- ja Teadusministeeriumi kutseõppe osakonna juhataja asetäitja Vassili Jaroštšenko ütles, et kuigi plaanid puuduvad, sai ta seminaril “õppida ja kogemusi omandada”. Ukrainas seminari ajal teist nädalat kestnud poliitiline kriis “pikaajalisi strateegilisi reforme ei häiri”.

Tadžiki Tehnikaülikooli rektori asetäitja Nurali Šojev rääkis seminaril, et mõnedes Venemaa piirkondades esinevat tööjõunappust võiks leevendada ametlike valitsustevaheliste lepingutega parema kvalifikatsiooniga tadžiki võõrtöölise pakkumiseks. Sajad tuhandet tadžikid reisivad igal aastal Venemaale, et töötada madalapalgaliste töolistena – sageli ebaseaduslikult ja politseid kartes – ja koolituse parandamisega kodumaal ning konkreetsete piirkondlike lepingutega võiks lüüa kaks kärbest ühe hoobiga, ütles ta.

Valgevene Haridusministeeriumi kutseõppe osakonna juhataja Eduard Gontšar ütles, et kuigi praegu puuduvad plaanid suurema reformi läbiviimiseks, annavad Venemaa kogemused “väärtuslikke õppetunde”, mida võib kasutada tulevikus poliitika väljatöötamisel.

KOPENHAAGEN, MAASTRICHT: VÄLJAVAATED 2005. AASTAKS

Inimkapitali vaba liikumise propageerimine ja sellest tulenev Kopenhaageni protsess on andnud kutseharidusealasele koostööle Euroopa Liidus kaaluka tõuke. Selle tihedama koostöö esimesed viljad ilmsid 2004. aastal. Europassi kui Euroopa algatust kvalifikatsioonide ülekantavuse parandamiseks tutvustati Euroopa ministrite kohtumisel detsembrikuus Maastrichtis. Samal koosolekul ilmutasid need ministrid tahet tihendada koostööd veelgi. Nad kinnitasid taas oma toetust Kopenhaageni protsessile ja võtsid vastu Lissaboni strateegia põhjal edasiliikumist kaardistanud komitee üleskutse teha rohkem tööd.

Kui Euroopa Liidu liikmesriigid teevad tõesti veelgi rohkem tööd soovitud teadmispõhise majanduse väljaarendamiseks järgmise viie aasta jooksul, on sellel Euroopa Liidu kutseharidusele kaugeleulatuvad tagajärjed.

EL riikides arendatakse juba välja uusi raamistikke ja tehakse palju katsetusi, mille parimaid tulemusi praegu kokku koondatakse.

Foto: ETF/A.Ramella

Pilk tulevikku

Alates 2007. aastast toimuvad Euroopa välisabi korralduses küllaltki põhjalikud muutused. Intervjuus ETF ajakirjale 'Live & Learn' võimaldas volinik Figel' heita pilgu sammudele, mis hakkavad ETF tööd eelolevatel aastatel mõjutama.

“Nagu teate, asendatakse rohkem kui sada praegu EL välissuhete alast tegevust reguleerivat vahendit – sealhulgas Tempus – pärast 2006. aastat kuue laiemaga vahendiga,” ütles ta. “Tempus ise peaks laienema, et hõlmata lisaks kõrgharidusele ka kooli- ja kutseharidust, kuigi programmi lõplik vorm ei ole veel üksikasjalikult otsustatud. Siiski on kindel, et kolm neist kuuest laiemast vahendist on seotud programmi tulevikuga. Need on uus Euroopa naabuskonna ja partnerluse vahend, uus ühinemiseelne vahend ja uus arengu ja majandusliku koostöö vahend.”

“Kõik need ettepanekud sisaldavad artikleid, milles märgitakse otseselt eesmärgina hariduse- ja koolitusealast abi. Need on mõeldud selleks, et võimaldada vastu võtta temaatilisi programme nende raames ning üks sellistest on ka uus programm Tempus.”

“Loodame, et Euroopa Koolitusfondil on oluline roll komisjoni abistamisel selle meetmetes kõigis neis piirkondades ja me loodame, et nad varustavad selleks komisjoni asjaomaseid talitusi teabe ja eriteadmistega, et abistada poliitika väljatöötamisel, rakendamisel ja hindamisel. Kuigi Euroopa Koolitusfond on viimastel aastatel sisuliselt seda suunda järginud, muutub töökorraldus tänu asutuse tööd mõjutavate strateegiate selgele määratlemisele.”

EL volinik Ján Figel' näeb ette suuri muudatusi EL naabrite abistamises.

Foto: Euroopa Liidu fotokogu

Euroopa kutsehariduse ja kutseõppe parema läbipaistvuse tulemusena on märgatavalt suurenenud soov võrrelda süsteeme, nende mõju ja pakutavaid kvalifikatsioone. See koos üha enam tunnetatava kvaliteedikontrolli vajadusega peaks muutma võrdlemise üheks eelolevate aastate põhiteemaks.

Euroopa naabruskonnapoliitika kohaselt tuleb neid Euroopa edusamme jagada meie naabritega. Need on kõik ETF partnerrigid ja Euroopa praegused edusammud võivad seepärast mõjutada ETF tööd eelolevatel aastatel rohkem kui kunagi varem. Euroopa aktuaalsetest teemadest saavad kahtlemata aktuaalsed teemad ETF eelolevate aastate töös.

Tõenäoliselt ei muutu mitte ainult meie temaatiline suunitlus. Alates 2007. aastast, mis on juhtumisi ka järgmist laienemisvoorust tähistav aasta, hakkab Euroopa välisabi toimuma täiesti uuel kujul. 2005. aastal tehakse tähtsaid otsuseid selle kohta, milline see saab olema.

Lühidalt öeldes – eelolevatel aastatel toimuvad tohutu suured muutused. ETF jaoks on muutused, mis olid õhus juba enne 2004. aasta lõppu, väljakutsed selle sõna kõige positiivsemas tähenduses. Jätkuv keskendumine inimressursside tähtsale rollile sotsiaalmajanduslikus arengus tootab kasvavat tunnustamist tegevusalal, millel oleme töötanud alates 1995. aastast, meie teenuste nõudluse kasvu ja uusi ülesandeid.

Meie põhjalikud ettevalmistused meie tegevuse esimesel aastakümnel on valmistanud meid ette nendele väljakutsetele kiiresti, kohasel viisil ja eelkõige paindlikult reageerima.

MONOGRAPH
CANDIDATE COUNTRIES
NORTHONIA, EDUCATION AND
TRAINING AND EMPLOYMENT
SERVICES IN THE
REPUBLIC

Figure 4.20: Distribution of studies by gender (2002-2010)

Figure 4.21: Percentage of studies by gender (2002-2010)

KEY INDICATORS
EDUCATION INDICATORS
AND POLICIES:
A PRACTICAL GUIDE
2010

REVIEW OF CAREER GUIDANCE
POLICIES IN 13 ACCORDING AND
SYNTHESIS REPORT
JULY 2011

MONOGRAPH
CANDIDATE COUNTRIES
NORTHONIA, EDUCATION AND
TRAINING AND EMPLOYMENT
SERVICES IN THE

LISAD

1. Asutamismäärus ja muudatused

Euroopa Koolitusfond asutati nõukogu 7. mai 1990. aasta määrusega nr 1360/90.

Algset asutamismäärust muudeti järgmiste otsustega:

- nõukogu 27. juuli 1994. aasta määrus nr 2063/94, millega muudetakse ETF funktsioone ja personali reguleerivaid sätteid ja laiendatakse ETF töö geograafilist ulatust riikidele, kes saavad abi programmi Tacis alusel;
- nõukogu 17. juuli 1998. aasta määrus nr 1572/98, millega laiendatakse ETF töö geograafilist ulatust riikidele, kes saavad abi programmi MEDA alusel;

- nõukogu 5. detsembri 2000. aasta määrus nr 2666/2000, millega laiendatakse ETF töö geograafilist ulatust Albaaniale, Bosniale ja Hertsegoviinale, Horvaatiale, Jugoslaavia Föderatiivsele Vabariigile ja endisele Jugoslaavia Makedoonia Vabariigile;

- nõukogu 18. juuni 2003. aasta määrus nr 1648/2003, sealhulgas eeskirjad dokumentidele juurdepääsu kohta ja muudatused ETF eelarvemenetluses.

Ühendatud määrus

ETF nõukogu määruse CONSLEG: 1990R1360 – 01/10/2003 ühendatud versiooni on koondatud algne asutamismäärus ja selle hilisemad muudatused.

2. Eelarve (€)

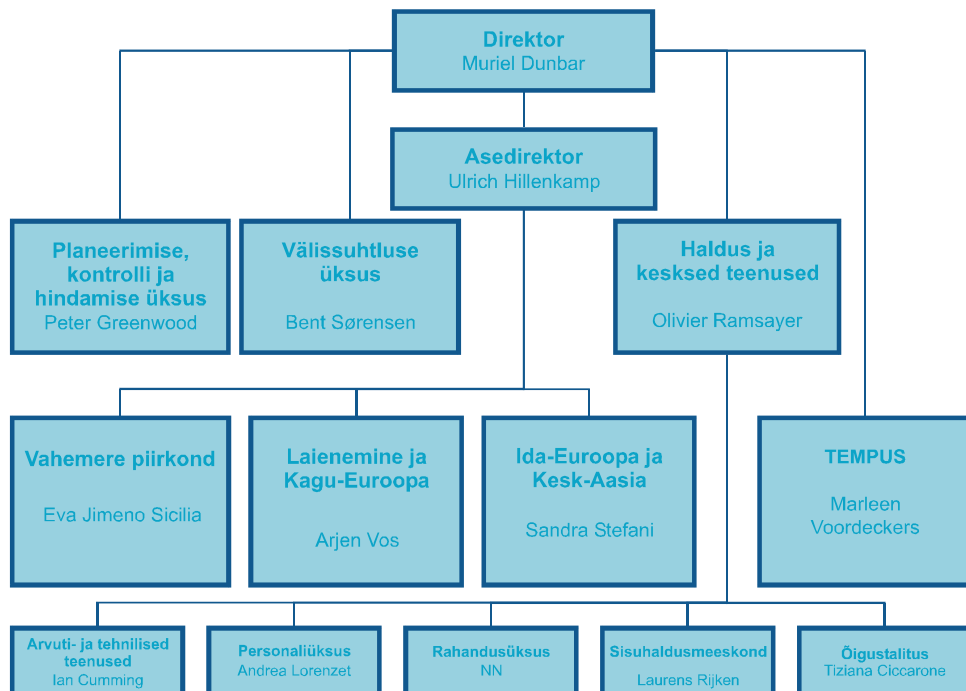
	2003	2004	2005
Personalikulud	10 529 000	11 493 973	12 047 000
Hooned, seadmed ja ülalpidamiskulud	1 421 000	1 470 027	1 453 000
Tegevuskulud	5 250 000	4 636 000	5 000 000
Iga-aastane toetus kokku	17 200 000	17 600 000	18 500 000
Muud vahendid	500 000	800 000	Summa ei ole veel saadaval
Kokku	17 700 000	18 400 000	18 500 000

Foto: ETF/F. Decorato

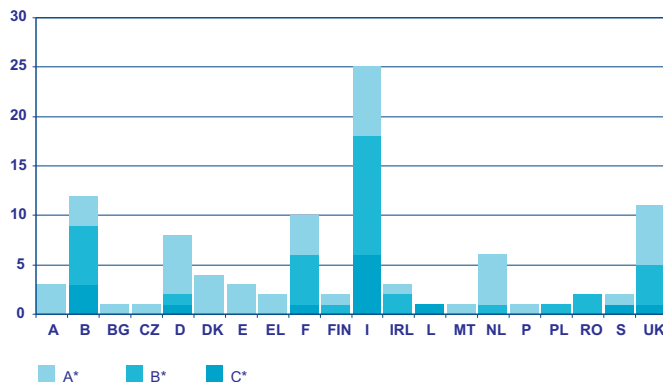
3. Personaliskeem ja organogramm

ETF töötajad soo ja ametiastmete järgi

	N	M	Kokku
A*14	1	1	2
A*13			0
A*12	1	6	7
A*11	6	8	14
A*10	3	3	6
A*9	2	2	4
A*8	6	7	13
A*7		1	1
A*6	1	1	2
A*5	1		1
A* kokku	21	29	50
%	42	58	100
B*9	2		2
B*8	2	2	4
B*7	4	3	7
B*6	8	3	11
B*5	4	5	9
B*4			0
B*3	2		2
B* kokku	22	13	35
%	63	37	100
C*6	2		2
C*5	1		1
C*4	1		1
C*3	5	1	6
C*2			0
C*1	4		4
C* kokku	13	1	14
%	93	7	100
AT kokku	56	43	99
%	57	43	100

ETF töötajad kodakondsuse järgi

Töötajate üldarv 2004. aastal astmel A* – 50, astmel B* – 35 ja C* – 14, kokku 99 ajutist töötajat. Ametikohtade loetelus on ette nähtud kokku 104 töötajat.

4. Haldusnõukogu põhiotsused 2004. aastal ja liikmete nimekiri

Haldusnõukogu koosolekud toimusid 2004. aasta märtsis, juunis ja novembris; mõlemal koosolekul, mida juhatas Euroopa Komisjoni hariduse ja kultuuri peadirektor Nikolaus van der Pas, osalesid vaatlejad kandidaatriikidest. Juunikuine koosolek toimus Torinos ja novembrikuine Brüsselis.

16. märtsil toimunud koosolekul valis ETF haldusnõukogu ETF uueks direktoriks alates 1. juulist 2004 Muriel Dunbari.

29. juunil toimunud koosolekul ETF haldusnõukogu:

- võttis vastu Euroopa Koolitusfondi sisekontrolli standardi – ja võttis teadmiseks ETF kava viia oma tegevus 2004. aasta lõpuks standarditega vastavusse;
- võttis vastu ETF 2003. aasta tegevusaruande ja oma analüüsi ja hinnangu selle kohta;
- otsustas uute personalieeskirjade ETF rakenduseeskirjade vastuvõtmise korra;
- võttis teadmiseks lepingu uue direktori dr Muriel Dunbariga ja sellega seotud katseaja korra;
- võttis teadmiseks ETF edenemisaruande tegevuskava rakendamise kohta ajavahemiku 2004. aasta märtsist juunini välise hindamise tulemuste põhjal;
- võttis teadmiseks ETF 2004. aasta tööprogrammi rakendamisel toimunud edasimineku.

9. novembril toimunud koosolekul kinnitas ETF haldusnõukogu ETF 2004.–2006. aasta planeerimisperspektiive, võttes vastu:

- 2004. aasta paranduseelarve;
- ETF 2005. aasta tööprogrammi;
- ETF 2005. aasta eelarve projekti ja ametikohtade loetelu;
- 2006. aasta prioriteetide põhjenduse;
- suunised ETF 2005. aasta väliseks hindamiseks.

Haldusnõukogu tugevdas ka ETF poliitikat ja tegevuse raamistikku, võttes vastu:

- poliitika teenuste osutamiseks EL liikmesriikidele;
- ETF 2004. aasta tegevusaruande analüüsi ja hinnangu koostamise korra;
- ETF nõuandefoorumi koosseisu;
- ETF personalikomitee osalemise vaatlejatena haldusnõukogu tulevastel koosolekutel.

ETF haldusnõukogu koosseis 2004. aastal

	LIIGE	ASENDUSLIIGE
Euroopa Komisjon	Nikolaus van der Pas (esimees) <i>Hariduse ja kultuuri peadirektoraat</i> David Lipman <i>Välissuhete peadirektoraat</i> Dirk Meganck <i>Laienemise peadirektoraat</i>	
Austria	Karl Wiczorek <i>Föderaalne Majandus- ja Tööstusministeerium</i>	Reinhard Nöbauer <i>Föderaalne Haridus-, Teadus- ja Kultuuriministeerium</i>
Belgia	Micheline Scheyfs <i>Flaami Kogukonna Ministeerium</i>	
Eesti	Thor-Sten Vertmann <i>Haridus- ja Teadusministeerium</i>	Küllli All <i>Haridus- ja Teadusministeerium</i>
Hispaania	María José Muñozguren Lazcano <i>Haridus-, Kultuuri- ja Spordiministeerium</i>	Francisca María Arbizu Echávarri <i>Riiklik Kvalifikatsiooniinstituut</i>
Holland	C.H.M. Julicher <i>Haridus-, Kultuuri- ja Teadusministeerium</i>	
Iirimaa	Pdraig Cullinane <i>Ettevõtlus-, Kaubandus- ja Tööhõiveministeerium</i>	Deirdre O'Higgins <i>Ettevõtlus-, Kaubandus- ja Tööhõiveministeerium</i>
Itaalia	Andrea Perugini <i>Välisministeerium</i>	Luigi Guidobono Cavalchini <i>UniCredit Private Banking</i>
Kreeka	<i>Ametisse määramata</i>	
Küpros	Charalambos Constantinou <i>Haridus- ja Kultuuriministeerium</i>	Elias Margadjis <i>Haridus- ja Kultuuriministeerium</i>

	LIIGE	ASENDUSLIIGE
Leedu	Romualdas Pusvaskis <i>Haridus- ja Teadusministeerium</i>	Giedre Beleckiene <i>Kutsehariduse ja Koolituse Metoodika Keskus</i>
Luksemburg	Gilbert Engel <i>Haridus- ja Kutseharidusministeerium</i>	Edith Stein <i>Luksemburgi Suurvürstiriigi Kaubanduskoda</i>
Läti	Lauma Sika <i>Haridus- ja Teadusministeerium</i>	Dita Traidas <i>Kutsehariduse Arendusprogrammide Amet</i>
Malta	Cecilia Borg <i>Haridusministeerium</i>	Anthony Degiovanni <i>Haridusministeerium</i>
Poola	Jerzy Wisniewski <i>Riikliku Hariduse ja Spordi Ministeerium</i>	Danuta Czarnecka <i>Riikliku Hariduse ja Spordi Ministeerium</i>
Portugal	M. Cândida Medeiros Soares <i>Sotsiaalkindlustus- ja Tööministeerium</i>	M.Teresa Martins Paixão <i>Koolituse Innovatsiooni Instituut</i>
Prantsusmaa	Jean-François Fitou <i>Tööhõive-, Töö- ja Sotsiaalse Ühtekuuluvuse Ministeerium</i>	Jacques Mazeran <i>Haridus-, Kõrgharidus- ja Teadusministeerium</i>
Rootsi	Erik Henriks <i>Haridus- ja Teadusministeerium</i>	Hans-Åke Öström <i>Haridus- ja Teadusministeerium</i>
Saksamaa	Dietrich Nelle <i>Föderaalne Haridus- ja Teadusministeerium</i>	Klaus Illerhaus <i>Saksamaa Liitvabariigi liidumaade haridus- ja kultuuriministrite alaline konverents</i>
Slovaki Vabariik	Juraj Vantúch <i>Comeniuse Ülikool</i>	
Sloveenia	Elido Bandelj <i>Haridus-, Teadus- ja Spordiministeerium</i>	Jelka Arh <i>Haridus-, Teadus- ja Spordiministeerium</i>
Soome	Timo Lankinen <i>Haridusministeerium</i>	Ossi V. Lindqvist <i>Kuopio Ülikool</i>
Taani	Roland Svarrer Østerlund <i>Haridusministeerium</i>	Merete Pedersen <i>Haridusministeerium</i>

	LIIGE	ASENDUSLIIGE
Tšehhi Vabariik	Helena Úlovcová <i>Riiklik Tehnilise ja Kutsehariduse Instituut</i>	Vojtech Srámek <i>Haridus-, Noorsoo- ja Spordiministeerium</i>
Ungari	János Jakab <i>Haridusministeerium</i>	György Szent-Léleky <i>Tööhõive- ja Tööministeerium</i>
Ühendkuningriik	Franki Ord <i>Haridus- ja Kvalifikatsiooniministeerium</i>	

Foto: ETF/A. Ramella

EUROOPA KOOLITUSFOND

TIPPHETKED

EUROOPA KOOLITUSFOND 2004. AASTAL

Luxembourg: Euroopa Ühenduste
Ametlike Väljaannete Talitus

2005 – 44 lk – 21.0 x 21.0 cm

ISBN: 92-9157-435-X

Venta Saig Verkauf**BELGIQUE/BELGIË**

Jean De Lannoy
Avenue du Roi 202/Koningslaan 202
E-1190 Bruxelles/Brussel
Tel. (32-2) 538 43 08
Fax (32-2) 538 08 41
E-mail: jean.de.lannoy@infoboard.be
URL: http://www.jean-de-lannoy.be

**La librairie européenne/
De Europese Boekhandel**

Rue de la Loi 244/Wetstraat 244
B-1040 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 295 26 39
Fax (32-2) 735 08 60
E-mail: mail@libeurop.be
URL: http://www.libeurop.be

Moniteur belge/Belgisch Staatsblad

Rue de Louvain 40-42/Leuvenseweg 40-42
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 552 22 11
Fax (32-2) 51 1 01 84
E-mail: eusales@just.fgov.be

DANMARK**J. H. Schultz Information A/S**

Herslevdang 12
DK-2620 Albertslund
Tlf. (45) 43 63 23 00
Fax (45) 43 63 19 69
E-mail: schultz@schultz.dk
URL: http://www.schultz.dk

DEUTSCHLAND**Bundesanzeiger Verlag GmbH**

Vertriebsabteilung
Amsterdamer Straße 192
D-50735 Köln
Tel. (49-221) 97 66 80
Fax (49-221) 97 82 78
E-Mail: Vertrieb@bundesanzeiger.de
URL: http://www.bundesanzeiger.de

ΕΛΛΑΔΑ/GREECE**G. C. Eleftheroudakis SA**

International Bookstore
Panepistimiou 17
GR-10564 Athina
Tel. (30-1) 331 41 90/12/3/4/5
Fax (30-1) 325 84 99
E-mail: elebooks@netor.gr
URL: elebooks@hellasnet.gr

ESPAÑA**Boletín Oficial del Estado**

Trafalgar, 27
E-28071 Madrid
Tel. (34) 915 38 21 11 (libros)
          913 84 17 15 (suscripción)
Fax (34) 915 38 21 21 (libros),
          913 84 17 14 (suscripción)
E-mail: clientes@boe.es
URL: http://www.boe.es

Mundi Prensa Libros, SA

Castelló, 37
E-28001 Madrid
Tel. (34) 914 36 37 00
Fax (34) 915 75 38 98
E-mail: librens@mundiprensa.es
URL: http://www.mundiprensa.com

FRANCE**Journal officiel**

Service des publications des CE
26, rue Desaix
F-75727 Paris Cedex 15
Tel. (33) 140 58 77 31
Fax (33) 140 58 77 00
E-mail: europublications@journal-officiel.gouv.fr
URL: http://www.journal-officiel.gouv.fr

IRELAND**Alan Hanna's Bookshop**

270 Lower Rathmines Road
Dublin 6
Tel. (353-1) 496 73 98
Fax (353-1) 496 02 28
E-mail: hanna@s.iol.ie

ITALIA**Licosa Spa**

Via Duca di Calabria, 1/1
Casella postale 552
I-50125 Firenze
Tel. (39) 055 64 83 1
Fax (39) 055 64 12 57
E-mail: licosa@licosa.com
URL: http://www.licosa.com

LUXEMBOURG**Messagerie du livre SARL**

5, rue Raiffeisen
L-2411 Luxembourg
Tel. (352) 40 10 20
Fax (352) 49 06 61
E-mail: mail@mdl.lu
URL: http://www.mdl.lu

Πωλήσεις Sales Vente Vendita Verkoop Venda Myynti Försäljning
http://eur-op.eu.int/general/en/s-ad.htm**NETHERLAND****SDU Servicecentrum Uitgevers**

Christoffel Plantijnstraat 2
Postbus 20014
2500 EA Den Haag
Tel. (31-70) 378 96 80
Fax (31-70) 378 97 83
E-mail: sdu@sdu.nl
URL: http://www.sdu.nl

PORTUGAL**Distribuidora de Livros Bertrand Lda**

Grupo Bertrand, SA
Rua das Terras dos Vales, 4-A
Apartado 69097,
P-2700 Amadora
Tel. (351) 214 95 87 87
Fax (351) 214 96 02 55
E-mail: db@ip.pt

Imprensa Nacional-Casa da Moeda, SA

Sector de Publicações Oficiais
Rua da Escola Politécnica, 155
P-1250-100 Lisboa Codex
Tel. (351) 213 94 57 00
Fax (351) 213 94 57 50
E-mail: spcoe@incm.pt
URL: http://www.incm.pt

SUOMI/FINLAND**Akateeminen Kirjakauppa/
Akademiska Bokhandeln**

Keskuskatu 1/Centralgatan 1
PL/PB 128
FIN-00101 Helsinki/Helsingfors
P. ltn (358-9) 121 44 18
F./fax (358-9) 121 44 35
Sähköposti: sps@akateeminen.com
URL: http://www.akateeminen.com

SVERIGE**BTJ AB**

Traktorvägen 11-13
S-221 82 Lund
Tlf. (46-46) 18 00 00
Fax (46-46) 39 79 47
E-post: bljeu-pub@btj.se
URL: http://www.btj.se

UNITED KINGDOM**The Stationery Office Ltd**

Customer Services
PO Box 29
Norwich NR3 1GN
Tel. (44) 870 60 65-522
Fax (44) 870 60 65-533
E-mail: book.orders@theso.co.uk
URL: http://www.stofficial.net

ISLAND**Bokabud Larusar Bjóndal**

Skólavörðustíg, 2
IS-101 Reykjavík
Tel. (354) 552 55 40
Fax (354) 552 55 60
E-mail: bokabud@simnet.is

SCHWEIZ/SUISSE/SVIZZERA**Euro Info Center Schweiz**

c/o OSEC Business Network Switzerland
Stampfenbachstraße 85
PF 462
CH-8035 Zürich
Tel. (41-1) 365 53 15
Fax (41-1) 365 54 11
E-mail: eics@osec.ch
URL: http://www.osec.ch/eics

BALGARIA**Europress Euromedia Ltd**

59, buld Vitoshka
BG-1000 Sofia
Tel. (359-2) 980 37 66
Fax (359-2) 980 42 30
E-mail: Milena@mbow.ct.bg
URL: http://www.europress.bg

CYPRUS**Cyprus Chamber of Commerce and Industry**

PO Box 21455
CY-1509 Nicosia
Tel. (357-2) 88 97 52
Fax (357-2) 66 10 44
E-mail: demetrap@cci.org.cy

EESTI**Eesti Kaubandus-Tööstuskoda**

(Estonian Chamber of Commerce and Industry)
Toom-Kooli 17
EE-10130 Tallinn
Tel. (372) 646 02 44
Fax (372) 646 02 45
E-mail: einfo@koda.ee
URL: http://www.koda.ee

HRVATSKA**Mediatrade Ltd**

Pavla Hatza 1
HR-10000 Zagreb
Tel. (385-1) 481 94 11
Fax (385-1) 481 94 11

MAGYARORSZÁG**Euro Info Service**

Pt. István krt.12
III emelet 1/A
PO Box 1039
H-1137 Budapest
Tel. (36-1) 329 21 70
Fax (36-1) 349 20 53
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu
URL: http://www.euroinfo.hu

MALTA**Miller Distributors Ltd**

Malta International Airport
PO Box 25
Luqa LOA 05
Tel. (356) 66 44 88
Fax (356) 67 67 99
E-mail: gwirth@usa.net

NORGE**Swets Blackwell AS**

Hans Nielsen Hauges gt. 39
Boks 4901 Nydalen
N-0429 Oslo
Tel. (47) 23 40 00 00
Fax (47) 23 40 00 01
E-mail: info@no.swetsblackwell.com
URL: http://www.swetsblackwell.com/no

POLSKA**Ars Polona**

Krakowskie Przedmieście 7
Skw. pocztowa 1001
PL-00-950 Warszawa
Tel. (48-22) 826 12 01
Fax (48-22) 826 82 40
E-mail: books119@arspolona.com.pl

ROMÂNIA**Euromedia**

Str. Dionisie Lupu nr. 65, sector 1
RO-70184 Bucuresti
Tel. (40-1) 315 44 03
Fax (40-1) 312 96 46
E-mail: euromedia@mailcity.com

SLOVAKIA**Centrum VTI SR**

Nám. Stobody, 19
SK-81223 Bratislava
Tel. (421-7) 54 41 83 64
Fax (421-7) 54 41 83 64
E-mail: europ@b1.silk.stuba.sk
URL: http://www.silk.stuba.sk

SLOVENIJA**GV Zalozba**

Dunajska cesta 5
SLO-1000 Ljubljana
Tel. (386) 613 09 1804
Fax (386) 613 09 1805
E-mail: europ@gvvestnik.si
URL: http://www.gvzalozba.si

TÜRKİYE**Dunya Infotel AS**

100, Yil Mahallesi 34440
TR-80050 Bagcilar-Istanbul
Tel. (90-212) 629 46 89
Fax (90-212) 629 46 27
E-mail: aktuel.info@dunya.com

ARGENTINA**World Publications SA**

Av. Cordoba 1877
C1120 AAA Buenos Aires
Tel. (54-11) 48 15 81 56
Fax (54-11) 48 15 81 56
E-mail: wpbooks@infovia.com.ar
URL: http://www.wpbooks.com.ar

AUSTRALIA**Hunter Publications**

PO Box 404
Abbotsford, Victoria 3067
Tel. (61-3) 94 17 53 61
Fax (61-3) 94 19 71 54
E-mail: jpdavies@ozemail.com.au

BRESIL**Livraria Camões**

Rua Bittencourt da Silva, 12 C
CEP
20043-900 Rio de Janeiro
Tel. (55-21) 262 47 76
Fax (55-21) 262 47 76
E-mail: livraria.camoes@incm.com.br
URL: http://www.incmm.com.br

CANADA**Les éditions La Liberté Inc.**

3020, chemin Sainte-Foy
Sainte-Foy, Québec G1X 3V6
Tel. (1-418) 658 37 63
Fax (1-800) 567 54 49
E-mail: liberte@mediom.qc.ca

Renout Publishing Co. Ltd

5369 Chemin Canotek Road, Unit 1
Ottawa, Ontario K1J 9J3
Tel. (1-613) 745 26 65
Fax (1-613) 745 76 69
E-mail: order.dept@renoutbooks.com
URL: http://www.renoutbooks.com

EGYPT**The Middle East Observer**

41 Sheif Street
Cairo
Tel. (20-2) 392 69 19
Fax (20-2) 393 97 32
E-mail: inquiry@meobserver.com
URL: http://www.meobserver.com.eg

MALAYSIA**EBIC Malaysia**

Suite 45.02, Level 45
Plaza MBI (Letter Box 45)
8 Jalan Yap Kwan Seng
50450 Kuala Lumpur
Tel. (60-3) 21 62 32 98
Fax (60-3) 21 62 61 98
E-mail: ebic@tm.net.my

MEXICO**Mundi Prensa México, SA de CV**

Río Pánuco, 141
Colonia Cuauhtémoc
MX-06500 Mexico, DF
Tel. (52-5) 538 55 58
Fax (52-5) 514 67 99
E-mail: 101545.2361@compuserve.com

SOUTH AFRICA**Eurochamber of Commerce in South Africa**

PO Box 78178
2146 Sandton
Tel. (27-11) 884 39 52
Fax (27-11) 883 55 73
E-mail: info@eurochamber.co.za

SOUTH KOREA**The European Union Chamber of Commerce in Korea**

5th Fl., The Shilla Hotel
202, Jangchung-dong 2 Ga., Chung-ku
Seoul 100-392
Tel. (82-2) 22 53-5631/4
Fax (82-2) 22 53-5635/6
E-mail: euock@euock.org
URL: http://www.euock.org

SRI LANKA**EBIC Sri Lanka**

Triene Asia Hotel
115 Sir Chittampalam
A. Gardiner Mawatha
Colombo 2
Tel. (94-1) 074 71 50 78
Fax (94-1) 44 87 79
E-mail: ebicsl@shet.lk

TAI-WAN**Tycoon Information Inc**

PO Box 81-466
105 Taipei
Tel. (886-2) 87 12 88 86
Fax (886-2) 87 12 47 47
E-mail: outpaue@ms21.hinet.net

UNITED STATES OF AMERICA**Berman Associates**

4611-F Assembly Drive
Lanham MD 20706-4391
Tel. (1-800) 274 44 47 (toll free telephone)
Fax (1-800) 865 34 50 (toll free fax)
E-mail: query@berman.com
URL: http://www.berman.com

**ANDERE LÄNDER
OTHER COUNTRIES
AUTRES PAYS**

Bitte wenden Sie sich an ein Büro Ihrer Wahl/Please contact the sales office of your choice/Veuillez vous adresser au bureau de vente de votre choix
Office for Official Publications of the European Communities
2, rue Mercier
L-2985 Luxembourg
Tel. (352) 29 29-4255
Fax (352) 29 29-42758
E-mail: info-opo-office@cec.eu.int
URL: publications.eu.int

TA-66-05-951-ET-C

Väljaannete talitus

Publications.eu.int

ISBN 92-9157-435-X

9 789291 574353